

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЗЕМЕДЕЛИЕ „ТОДОР РАЧИНСКИ”

гр. Генерал Тошево-9500, обл. Добрич, ул. „Опълченска” № 46, e-mail:
pgz_gt@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР:.....

/КРИСТИЯНА ИВАНОВА/

**МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО
НА ОБРАЗОВАНИЕТО**

в Професионална гимназия по земеделие «Тодор Рачински»

през учебната 2023/2024 г.

Мерките за повишаване на качеството са приети на заседание на Педагогически съвет с
Протокол № 10/14.09.2023 г. и утвърдени със Заповед № РД-04-757/14.09.2023 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ.

Основни понятия. Цел и очаквани резултати

В настоящия документ разглеждаме качеството на образование като степен на съответствие на предоставяните от училището образователни услуги с нормативните изисквания и с очакванията на гражданите и потребителите на тези образователни услуги (ученици, родители, работодатели), както и на очакванията на други заинтересовани страни. Повишаването на качеството на предлаганото от училището образование е предмет на целенасочена училищна политика и една от основните цели на държавната политика съгласно ЗПУО.

По смисъла на Закона за предучилищното и училищното образование, управлението на качеството е непрекъснат процес на организационно развитие, основан на анализиране, планиране, изпълнение на дейностите, оценяване и внасяне на подобрения в работата на детските градини и училищата.

Важен инструмент в процеса на управление на качеството е професионалната рефлексия, която в оптималния си вариант представлява системен и задълбочен преглед на реализацията на училищните политики и практики с цел подобряване на качеството на предлаганото образование. До регламентиране на самооценяването в държавния образователен стандарт за управление на качеството в институциите, мерките за повишаване качеството на образование се извеждат по избрана в образователната институция технология и се отразяват в стратегията на училището.

Мерките за повишаване на качеството на образованието включват анализиране, планиране (прогнозиране, проектиране), изпълнение, контрол на постиженията от гледна точка на заложените цели и достигнатите резултати, както и отчитане на дейностите в процеса на обучение, възпитание и социализация на учениците и на управление на институцията чрез внасянето на подобрения в организацията на работата и повишаване на образователните резултати на учениците.

Подобряването на качеството на образованието предполага изпълнение на целенасочени политики и действия, насочени към повишаване на образователните резултати на учениците и овладяване от тях на ключови компетентности, както и оптимизиране на процеса на управление на училището.

Мерките за повишаване качеството на образование в образователната институция са насочени към:

1. Очертаване на максимално обективна картина на качеството на образование, предоставяно в Професионална гимназия по земеделие „Тодор Рачински“ и степента на съответствие от една страна - с нормативните изисквания, и от друга – с очакванията на учениците, родителите, гражданите, работодателите и други заинтересовани страни.
2. Идентифициране на практиките с висока ефективност и по възможност разширяване на техния обхват.
3. Установяване на рисковете по отношение на качеството на възможно най-ранен етап.
4. Определяне на областите, в които училището има нужда от подобрене и очертаване на мерки и дейности за усъвършенстване на дейността.
5. Оптимизиране на системата за управление на ресурсите с цел повишаване на ефикасността.

6. Насърчаване на взаимодействието и сътрудничеството между членовете на екипа, с оглед създаване на нагласа, готовност и мотивация за усъвършенстване на практиките.
7. „отваряне“ на образователната институция към обществото и към създаването на партньорства в по-широк план и контекст или казано по друг начин подобряване на взаимодействието с обществеността, социалните партньори, работодателските организации, университетите при наличие на сключено споразумение и другите заинтересовани страни.

Управлението на качеството е непрекъснат процес на взаимодействие между факторите и условията, от които зависи качеството на образованието и обучението и резултатите от него. Този процес се осъществява на национално, регионално и институционално равнище.

Измерването на постигнатото качество е съвкупност от действия за определяне на резултатите на гимназията по критерии за конкретен период на измерване и съпоставянето им с определените равнища на качеството по всеки критерий.

Измерването на постигнатото качество в гимназията се осъществява ежегодно чрез самооценяване.

Мерките за повишаване качеството на предлаганото образованието и обучение в ПГ по земеделие »Годор Рачински«

- **се основават на:**
  - Закона за предучилищно и училищно образование /ЗПУО/;
  - Закон за професионално образование и обучение /ЗПОО/;
  - Държавните образователни стандарти;
  - Стратегия за развитие на ПГ по земеделие»Годор Рачински« за периода 2020-2024 г.
  - Вътрешна система за осигуряване на качество в ПГ по земеделие»Годор Рачински«
  - Годишен план за развитие на ПГ по земеделие»Годор Рачински«;
  - План за квалификационна дейност за учебната 2023/2024 г. на ПГ по земеделие »Годор Рачински«
  - Отчитайки целите на училището, заложените в стратегията, както и посочените **слаби страни** в анализа от предходната 2022/2023 учебна година, като:
    - Недостатъчна мотивация за повишаване на квалификацията и използване на иновативни методи на преподаване и ИКТ от малка част от специалистите;
    - Недостатъчен обмен на добри практики по отношение на интердисциплинарните връзки;
    - Колебание в прилагане на установените критерии за оценяване на знанията и уменията на учениците .
    - Липса на достатъчно желание за работа по проекти извън училищната дейност в малка част от преподавателите;
    - Недостатъчна подготвеност по отношение на новите нормативните документи;

се предвиждат следните мерки за повишаване качеството на образованието в ПГ по земеделие »Годор Рачински«:

1. Мерки свързани с учителите.

1.1. Усъвършенстване на процеса на преподаване чрез прилагане на стратегии, методи и подходи, провокиращи вниманието на учениците и насочени към придобиване/усвояване на ключови компетентности и умения за решаване на проблеми.

1.2. Повишаване на квалификацията на преподавателите.

1.3. Повишаване мотивацията на учителите.

1.4. Насърчаване на комуникацията между учителите.

1.5. Организация и планиране на урока.

1.6. Използване на разнообразни форми за проверка на знанията, уменията и компетентностите на учениците.

1.7. Точно и ясно формулиране на критериите за оценка на знанията, уменията и компетентностите на учениците.

1.8. Развиване на позитивно отношение учител-ученик.

1.8. Повишаване на професионалните умения и компетентности на педагогическите специалисти за осигуряване на ефективно провеждане на образователния процес, за прилагане на компетентностния и ценностно-ориентиран подход.

1.9. Развитие на дигиталните компетентности на педагогическите специалисти за прилагане на новите технологии, за облачни ИКТ услуги, за иновативни дигитални методи за преподаване.

1.10. Развитие на компетентностите на педагогическите специалисти за работа с даровити/талантливи деца/ученици, с деца/ученици със специални образователни потребности и в мултикултурна среда.

1.11. Осъществяване на екипна дейност между педагогическите специалисти за интегриране на учебното съдържание с фокус върху ключовите компетентности.

2. Мерки свързани с учениците.

2.1. Активна страна в учебния процес.

2.2. Политики за подкрепа на гражданското, здравното и интеркултурното образование.

2.3. Обратна връзка с учениците.

2.4. Развиване на позитивно отношение ученик-ученик.

2.5. Затягане мерките за присъствие на учениците.

2.6. Ефективни мерки за поддържане на дисциплината.

2.7. Осигуряване на възможност за образование в различни форми на обучение.

2.8. Целенасочени дейности за развитие и изява на интересите и способностите на учениците и разширяване на участието им в олимпиади, състезания и др.

2.9. Извършване на задълбочени анализи на резултатите на учениците от НВО, ДЗИ, ЗДИПШК и извеждане на конкретни мерки за подобрене.

2.10. Създаване на условия за ефективно включване и приобщаване в училищния живот на ученици със специални образователни потребности, ученици в риск, ученици от уязвими групи и др.

3. Мерки свързани с училищната институция.

3.1. Прилагане на ясна кадрова политика, съдържаща обективни критерии за подбор, назначаване, съкращаване, възнаграждение, дисциплинарна отговорност, награди, кариерно развитие.

3.2. Осъществяване на ефективна квалификационна дейност, с извършване на регулярна оценка на влиянието и ефективността на включването на педагогическите специалисти във форми за повишаване на професионалната им компетентност.

3.3. Създаване на климат за иновации, за създаване, популяризиране и обмяна на ефективни педагогически практики.

3.4. Изграждане на безопасна, здравословна и подкрепяща среда – достъпна архитектурна среда, пропускателен лежим, видеонаблюдение, медицински кабинет, ресурсен кабинет ...

3.5. Оборудване и поддръжка на функционални и модерни класни стаи, кабинети, работилници, лаборатории и др.

3.6. Прилагане на ефективна система за финансово управление и контрол.

3.7. Формиране на организационна култура за съхранение на институционалните ценности и традиции; за изграждане на системата от символи и ритуали; за приемане и прилагане на Етичен кодекс на училищната общност и правила за поведение; за измерване ефективността от прилагането на мерки и санкции за нарушението им.

3.8. Създаване на условия и постигане на ефективно взаимодействие между участниците в образователния процес (педагогически специалисти – ученици – родители), както и с всички заинтересовани страни за постигане на устойчивост при функционирането на институцията (финансиращ орган, базово предприятие, РУО, обществен съвет, училищно настоятелство и др.).

3.9. Регулярно провеждане на изследване за проучване на удовлетвореността от управлението на педагогическите специалисти, учениците, родителите, партньори и заинтересовани лица

3.10. Функционираща вътрешна система за управление и контрол на качеството на образованието и обучението в училище.

3.11. Механизъм за ранно предупреждение за различни рискове.

3.12. Реализиране на училищни, национални и международни програми и проекти.

3.13. Доразвиване и разширяване на дейностите на изградените клубове по интереси за ученици, които видно развиват талантите и интересите на децата ни.

3.14. Ефективно взаимодействие училище-семејство.

3.15. Планиране и реализиране на дейности за изграждане на позитивен организационен климат, за утвърждаване на позитивна дисциплина и за развитие на училищната общност (занимания по интереси, форми на ученическо самоуправление, взаимодействие с други институции с цел формиране на социални и граждански компетентности и умения за подкрепа на устойчивото развитие).

II. Принципи при осигуряване на качеството на образованието в ПГ по земеделие »Тодор Рачински«

1. Ефективно разпределяне, използване и управление на ресурсите;

2. Автономия и самоуправление;

3. Ангажираност, сътрудничество и социален диалог между всички участници в процеса на образованието и обучението;

4. Удовлетвореност на участниците в процеса на обучението и на другите заинтересовани лица;

5. Приемственост на политиките и постиженията, прилагане на добри педагогически практики;

6. Непрекъснатост, прозрачност и демократичност в процеса за повишаване на качеството в гимназията;

7. Ориентираност на образованието и обучението към изискванията и потребностите на пазара на труда;

8. Целенасоченост към постигане на високи резултати в процеса на обучение и образование;

9. Лидерство и разпределяне на отговорности за постигане на целите на гимназията.

III. Минимални рамкови изисквания за управление на качеството в ПГ по земеделие »Тодор Рачински«

Усъвършенстването на процесите за управление на качеството се постига при спазване на следните **изисквания** от гимназията:

1. Да подобрява работната среда чрез:

а) прилагане на механизми за адаптиране на обучаваните към средата на гимназията ;

б) осигуряване на достъпна архитектурна среда;

в) модернизиране на материално-техническата база и обновяване на информационната инфраструктура;

г) развитие на организационната култура в гимназията.

2. Да осигурява развитие на персонала чрез:

а) подобряване на възможностите за допълнителна и продължаваща квалификация на учителите/преподавателите по специалността им от висшето образование, за подобряване на тяхната иновационна култура и личностна ефективност;

б) създаване и поддържане на професионално портфолио;

в) изграждане на култура за осигуряване на качеството;

г) създаване и поддържане на открита и ясна комуникация в гимназията;

д) повишаване на ефективността на административното обслужване;

е) повишаване на мотивацията и инициативността на всички участници в процеса на образование и обучение.

3. Да подобрява резултатите от обучението чрез:

а) повишаване на мотивацията на обучаемите;

б) повишаване на дела на учениците, които работят активно за подобряване на своите образователни резултати;

в) намаляване на дела на ранно отпадналите от обучението;

г) повишаване на дела на обучените, провели практическо обучение в реална работна среда;

д) създаване на механизъм за ранно предупреждение за различни рискове.

е) подобряване на методиката и критериите при оценяването по предмети от общообразователната подготовка

4. Да подобрява взаимодействието с местната общност, със социалните партньори и работодатели, чрез:

а) разширяване на възможностите за практическо обучение в реална работна среда;

б) проучване и прилагане на добри практики;

в) подобряване на възможностите за достъп до информация на участниците в образованието и обучението;

г) информиране на общността и заинтересованите страни за добрите практики и постиженията на гимназията в областта на осигуряване на качеството на образованието и обучението;

д) участие в проекти, свързани с повишаване на качеството на образованието и обучението.

IV. Разработване на вътрешна система за осигуряване на качеството на образованието и обучението

Вътрешната система за осигуряване на качеството е съвкупност от взаимосвързани действия и мерки за постигане, поддържане и развиване на качеството на провежданото образование и/или обучение в институцията и резултатите от него в съответствие с държавните образователни стандарти за придобиване на квалификация по професии и на действащото законодателство.

Вътрешната система за осигуряване на качеството включва:

1. политиката и целите по осигуряване на качеството;
2. органите за управление на качеството и правомощията им;
3. правилата за нейното прилагане;
4. годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяване;
5. условията и реда за измерване на постигнатото качество чрез самооценяване.

Политиката и целите по осигуряване на качеството се разработват от директора в съответствие със стратегията за развитие на институцията.

Органи за управлението на качеството са:

- директорът;
- педагогическият съвет

За функционирането на вътрешната система за осигуряване на качеството в институцията се определя **комисия** за:

1. разработване на правила за прилагане на вътрешната система за осигуряване на качеството и актуализирането им;
2. разработване на годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяване;
3. разработване на конкретни процедури по критерии и съответния инструментариум към тях за провеждане на дейностите по самооценяването;
4. провеждане на самооценяването;
5. изготвяне на доклад от самооценяването до директора.

Броят на членовете, съставът и срокът за изпълнение на работата на комисията се определят от директора, в зависимост от вида и обема на възложените задачи.

В състава на комисията може да се включват и външни специалисти.

Комисията се определя в срок до 14 септември, преди началото на всяка учебна година.

Директорът:

1. Организира, контролира и отговаря за цялостната дейност по функционирането на вътрешната система за управление на качеството;
2. Разработва политиката и целите по осигуряване на качеството;
3. Определя отговорника по качеството;
4. Определя състава на комисията или комисиите;
5. Утвърждава годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяването след приемането му от педагогическия съвет и коригиращите мерки в хода на изпълнението му;
6. Утвърждава процедурите по критериите и инструментариума към тях за провеждане на дейностите по самооценяването;
7. Утвърждава коригиращи мерки и дейности за следващия период на измерване на качеството въз основа на годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване;
8. Провежда мониторинг на дейностите по осигуряване на качеството в гимназията;
9. Представя годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване на

регионалното управление по образованието;

10. Организира обучение на персонала за осигуряване на качеството в гимназията.

Педагогическият съвет приема:

1. мерките за повишаване на качеството на образованието;
2. правилата за прилагане на вътрешната система за осигуряване на качеството и актуализацията им като част от правилника за дейността на гимназията;
3. годишния план-график за провеждане на дейностите по самооценяване;
4. годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване.

Директорът на училището отговаря за функционирането на вътрешната система за осигуряване на качеството, като със заповеди:

1. организира изпълнението на следните дейности:

- анализ на резултатите от изпълнението на целите на гимназията;
- анализ на силните и слабите страни, на възможностите и рисковете за развитието на гимназията;
- посочване на индивидуалния напредък на всеки ученик по отношение на неговите образователни резултати;
- посочване на специфичните за гимназията ключови фактори, които влияят на качеството на предоставяното образование;
- планиране на ежегодните дейности за постигане на целите от стратегията за развитие на гимназията;
- изпълнение на планираните дейности от плана за действие към стратегията за развитие на гимназията и реализиране на заложените в нея цели;

2. определя комисията, която извършва самооценяването – нейния състав, задачите и сроковете за изпълнение;

3. определя начина на участие на лицата, включени в процеса на самооценяване: ученици, учители, директор и родители;

4. утвърждава определените на подготвителния етап дейности, процедури, критерии, показатели и инструментите за самооценяване;

5. утвърждава преди края на учебната година **доклада от самооценяването**, който съдържа:

- информация за вътрешната и външната среда, в която функционира гимназията през периода на самооценяването;
- данни за използваните инструменти при самооценяването;
- данни за резултатите от самооценяването, сравнени с резултатите от предходното самооценяване;
- анализ на резултатите от самооценяването;
- предложения за мерки за внасяне на подобрения в работата на гимназията с цел повишаване на качеството на предоставяното образование, както и за срокове за тяхното изпълнение.

Докладът от самооценяването е част от ежегодния отчет за изпълнението на плана за действие към стратегията за развитието на училището.

Правилата за прилагането на вътрешната система за осигуряване на качеството се разработват от комисията и се приемат от педагогическия съвет като част от правилника за дейността на гимназията. Те включват:

1. правомощията на участниците във вътрешната система за осигуряване на качеството;

2. реда за организиране и провеждане на самооценяването;

3. реда и начина за съхранение на доказателствените материали за проведеното самооценяване;

4. взаимодействието на институцията със социалните партньори и другите

заинтересовани страни за осигуряване на качеството;

5. начина за информиране на обществеността за получените резултати от проведеното самооценяване в обучаващата институция.

Годишният план - график съдържа дейностите по самооценяването, групирани по критериите за качество, като задължително се посочват видът на инструментариума към тях и сроковете и отговорните лица за изпълнението им.

План-графикът се утвърждава от директора на училището в началото на всяка учебна година.

При необходимост се предлагат на директора коригиращи мерки за изпълнение на годишния план-график. След утвърждаване на мерките се организира и координира изпълнението им.

V. Условия и ред за измерване на постигнатото качество

Измерването на постигнатото качество на образованието и обучението се осъществява чрез прилагането на процедури по критерии и съответния инструментариум към тях за провеждане на дейностите по самооценяването.

Самооценяването е процес на изготвяне на вътрешна оценка на качеството на предоставяното образование чрез дейности, процедури и критерии, определени от училището.

Периодът за самооценяване за училищата е една учебна година.

Самооценяването се извършва от комисия.

Самооценяването в училищата се извършва по предварително определени критерии и показатели към тях.

Критериите може да се групират по следните области на оценяване:

I. Управление на институцията за издигане на качеството в гимназията чрез:

1.1 Ефективно разпределяне, използване и управление на ресурсите/ финансови, материални и човешки / за повишаване на качеството в гимназията.

1.2 Лидерство при управление на гимназията

1.3 Стратегии и планиране, чрез прилагане на европейския опит за постигане на държавните образователни стандарти

1.4 Взаимодействие на всички заинтересовани страни, разширяване участието и отговорностите на социалните партньори и родителите

II. Образователен процес

2.1 Подобряване на качеството на обучението

2.2 Възпитание и социализация на обучаемите

2.3 Превенция срещу отпадане от системата на образование

2.4 Предлагане на обучение и валидиране по професии и специалности с приоритетно значение за регионалния пазар на труда

Показателите към всеки критерий са количествени и/или качествени и определят равнището на качеството по съответния критерий.

Критериите се оценяват с точки, като максималният общ брой точки по всички критерии е 100.

Максималният брой точки за всеки критерий се разпределя по показатели в четири равнища на оценяване.

Постигнатото качество се определя чрез крайна оценка, която се формира от сбора от получените точки по всички критерии.

Крайната оценка на постигнатото качество може да е със следните количествени и качествени равнища:

1. отлично – при крайна оценка от 91 до 100 точки;
2. мн. добро – при крайна оценка от 80 до 90 точки;
3. добро – при крайна оценка от 66 до 79 точки;
4. средно – при крайна оценка от 46 до 65 точки;
5. слабо – при крайна оценка до 45 точки включително.

Самооценяването се провежда по процедури, утвърдени от директора.

По всеки критерий се разработва процедура, която съдържа предмет и цел; инструментариум; описание на технологията на провеждане; вида на доказателствения материал (справка, контролна карта, протоколи, въпросници, анкети и други); начините на обработване на доказателствения материал; режима на съхранение и защита на информацията; отговорностите на лицата.

За проведеното самооценяване комисията по качеството изготвя годишен доклад, който включва: цел на самооценяването; информация за външната и вътрешната среда, в която функционира институцията през периода на самооценяването; резултати от самооценяването; сравняване на оценките по критериите с предходния период на самооценяване; анализ на получените резултати; постижения и добри педагогически практики; резултати от оценяването, нуждаещи се от подобрене, и предложение за коригиращи мерки и дейности.

Към доклада може да се прилагат графики, таблици, статистическа информация и други информационни материали.

Докладът от самооценяването се утвърждава от директора преди края на учебната година.

VI. Методическо подпомагане и мониторинг за повишване на качеството на образованието

1. За осигуряване на качеството в гимназията се осъществяват методическо подпомагане и мониторинг.

2. Методическото подпомагане за разработване и функциониране на вътрешна система за осигуряване на качеството включва: консултиране, информирание, инструктиране и представяне на добри педагогически практики.

3. Мониторингът е вътрешен и външен, като резултатите от него включват констатации, изводи и препоръки за вземане на информирани решения за усъвършенстване на процеса за осигуряване на качеството в гимназията.

4. Вътрешният мониторинг се осъществява от директора.

5. Методическото подпомагане и външният мониторинг се осъществяват за училищата – от Министерството на образованието и науката и от регионалните управления по образованието.

VII. Очаквани резултати

1. Осигурена по-голяма практическа приложимост на обучението и придобиване от учениците на ключови компетентности.

2. По-добра организация на различните формите на обучение.

3. Повишени резултати от ДЗИ, ЗДИППК (задължителен държавен изпит за придобиване на професионална квалификация) и от НВО в края на четвърти, седми и десети клас.

4. Формирани личностни качества за успешна професионална и обществена реализация.

5. Усвоени компетентности в дух на демократизъм и патриотизъм, здравно и екологично поведение, потребителска култура, физическа активност и спорт.

6. Устойчивост в развитието на училището.

7. Ефективно и ефикасно управление на ресурсите.
8. Подобрена материална, физическа и информационна среда.
9. По-широко използване на нови технологии и методи на преподаване, в т. ч. използване на разнообразни електронни ресурси.
10. Постигнато положително отношение към училището и предлаганото училищно образование.

VIII. Финансиране

Дейностите за изграждане и функциониране на вътрешна система за осигуряване на качеството на образованието и обучението се финансират – от собствени приходи или други източници на финансиране – спонсорство, национални и международни програми и проекти и др.

Председател: Пенка Петрова

Членове:

1. Севдалина Бонева
2. Ангел Ангелов
3. Силвена Димитрова
4. Атанаска Рашкова